

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. An de Deo, Personique Diuinis aliquod ex quinque prædicabilibus
dici possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

Raphaël Auerſa hic quaest. 54. sect. 4. Ioannes de S. Thoma 2. parte log. quaest. 12. Rodericus Arriaga disput. 8. log. sect. 3. partem negantem tuentur. Quorum sententiam probo, rationes improbo; iisque omiſſis, hunc in modum argumentor. Non solum hæc prædicatio, *aqua est calida*, ad acci- dens quintum prædicabile spectat, vt Conimbri- censes, & Fonseca nobis aduersarij existimant; ve- rum etiam hæc, *aqua possibiliter est calida*, seu *calida esse potest*; at ad hanc posteriorem prædica- tionem aquæ existentia non requiritur, quantum- uis sit ad priorem requisita; eo quod hæc posterior sit sempiternæ veritatis, & in ea copula, est, absol- uatur à tempore, cum tamen illa prior opposito modo se habeat: vt igitur acci- dens quintum prædi- cabile de suis prædicetur inferioribus, eorum non postulat existentiam: minor est per se, ac sponte sua manifesta: maior probatur, quoniam non sola aqua possibiliter calida est; & tametsi sola, omnis, & semper eiusmodi esset; non tamen attenta exi- gentia intrinseca subiecti: haud enim aqua possibi- litatem caloris sibi contrarij suapte natura depolcit.

17

Rursus secundo nullo existente subiecto hæ prædicationes; si Petrus existat, erit albus; si Paulus existat, erit etiam albus, & similes, essent verissi- mæ: sed eiusmodi prædicationes, quæ desinunt, ad acci- dens quintum prædicabile spectant, cum sint in quale contingenter. Deinde tertio; hæ prædicationes: hoc album est album; illud album est album, ad acci- dens quintum prædicabile pertinent: at verè sunt nullo subiecto existente, vt aduersus Scotum, & alios suo loco probatum manet: ergo, &c. Maior suadetur quia esse album, licet sit essentiale concreto, quod ei subiicitur concrete sumpto, & secundum id, quod in recto, & obliquo simul importat, tamen ei acci- dentarium est penes id præcisè, quod inuoluit in recto: illæ ergo prædicationes ad acci- dens quintum prædicabile ex parte spectant, quamuis partim etiam attineant ad speciem, aliudve prædicabilium essen- tialium: & sanè, sicut idem respectu diuersorum potest esse acci- dens physicum, & essentia physica, vt in candore respectu sui, & parietis cernere datur, non est cur idem respectu diuersorum acci- dens logicum & essentia logica non sit, atque instar vtriusque non prædicetur.

Præterea quarto: mori, & immodice caleſcere de animali, tanquam acci- dens logicum prædicatur: at animalis non postulat existentiam, sed potius eius non existentiam. Tandem quinto: esse cogni- tum, esse ve volitum, vt aiunt, tanquam accidentia logica enuntiantur, atque ad quintum attinent prædicabile, cum prædicentur in quale contingenter: at, vt proximè prædicari possint, actuque sint vni- uersalia, haud semper postulant rem cognita, & vo- litam existere; imò potius contrarium haud raro; ni- mirum quories futura, vt futura cognoscuntur aut desiderantur.

TRACTATUS VII.

De quinque prædicabilibus res-
pectu Dei.

CAPVT I.

An de Deo, Personisque diuinis aliquod ex
quinque Prædicabilibus dici possit?

PLICATIS quinque prædicabilibus, restat
explicandum, an eorum aliquod, videlicet ge-
nus, species, differentia, proprium, aut acci- dens dici

possit de Deo, aut aliquo eius prædicato: Sententiam
affirmantem sequor, atque ita suadeo. Substantia est
genus: at de Deo non minus, quàm de creatura dicitur:
ergo, &c. Maior probaturum quia substantia præ-
dicatur de pluribus differentibus specie in quid, hæc
autem est definitio generis: tum etiam, quia sub-
stantia primum, & præcipuum prædicamentum est:
prædicamenta autem nuncupantur ab omnibus pri-
ma decem genera.

Rursus secundo suadetur eadem sententia. Relatio
vt sic est prædicamentum, & genus: at de di-
uinis relationibus, Paternitate nimirum, Filiatione,
& Spiracione passua propriissime prædicatur. Ad
hæc: ratio personæ vt sic est genus ad creatam, & in-
creatam, cum de iis prædicetur in quid, & ex specie
differant: non enim solo numero dissident, sicut
Petrus, v. g. & Paulus, quandoquidem inter se sunt
verè dissimiles. Eadem ratione conuinci potest, per-
sonam diuinam vt sic, respectu triplicis sibi subie-
ctæ, genus esse.

Accedit autoritas Augustini lib. 5. de Trinit.
cap. 8. vbi docet, *sacram scripturam de Deo loqui
secundum categorias, seu prædicamenta, aliquando
proprie, vt cum spiritus, aut substantia nuncupatur.*
Censet ergo prædicamentum, seu genus substantiæ
de Deo dici posse. Augustino consentit Damascenus
in elementis cap. 8. ibi *substantia, qua continet
super substantialiter increatam deitatem, cognosci-
bilitate autem continet omnem creaturam generalissi-
mum genus est.* Vbi genus substantiam esse, ac de
Deo dici clarè existimat. Quod autem ex Augu-
stino, & Damasceno dictum est, Deum esse sub
genere generalissimo, seu prædicamento, dictum
puta de prædicamento, non physicè, sed metaphy-
sicè sumpto, vt explicandum est ex professo in Me-
taph. lib. 3. tract. 1.

Speciem etiam prædicabilem in Deo locum ha-
bere suadeo. Quoniam, aut circa idem obiectum
Petrus, v. g. Deo inesse possunt duæ virtualiter
scientiæ visionis omnino similes, altera in sensu
diuiso alterius, aut non? Si primum: ergo ab vtra-
que ratio specifica visionis Petri abstrahi poterit:
siquidem ad speciem, & quoduis aliud vniuersale
inferiora virtualiter, seu ratione ratiocinata distin-
cta sufficere probatum est tract. primo libri supe-
rioris. Si secundum: ergo à visione Petri, & vi-
sione Pauli eodem modo tendentibus ratio specifi-
ca visionis Dei de homine poterit abstrahi: siqui-
dem ratio illa abstracta ideo generica, non specifi-
ca esse deberet, quia visio Dei de Petro in alias vi-
siones omnino similes esset vltèrius diuidua, sicut
de vnione humana comparatione vnionis Petri, &
vnionis Pauli supra philosophati sumus tract. de se-
cundo prædicabili: sed visio Dei de Petro in alias
omnino similes indiuidua est, si secundum illud
eligatur.

Iam de differentia id ipsum suadeo, quia differen-
tia indiuiduè comitatur genus, eique semper adia-
cet; at de Deo genus, ergo & differentia prædica-
tur. Deinde cui acci- dens physicum conuenit, ei ac-
ci- dens logicum quintum prædicabile conuenire po-
test, vt intuenti perspicuum erit: cui ergo conue-
nit differentia physica, eidem differentia logica, quæ
est tertium prædicabile conueniet: quando igitur
Deus omnium confessione physicè, & realiter differt
à creatura ei differentia logica non poterit non con-
uenire.

Proprium autem quartum prædicabile de Deo di-
ci posse in hunc modum ostendo: Omnis ratio spe-
cifica proprietates aliquas strictè sumptas, saltem à
se

se realiter indistinctas suo sibi iure vendicat, at de aliquibus prædicatis diuinis ratio specifica prædicari potest: ergo & de istis proprietatibus aliqua stricte sumpta, seu proprium quantum prædicabile poterit enunciari. Sic de tribus personis diuinis esse immensum, æternum, aut infinitum tanquam proprium prædicatur. Accidens verò quantum prædicabile, aut est intrinsecum subiecto, & cum eius mutatione coniunctum: atque ita prædicari nequit de Deo, quippe in quem nulla mutatio, aut vicissitudinis obumbratio cadere potest: aut est extrinsecum subiecto, & cum eius mutatione minime coniunctum, ut esse cognitum, aut amatum: atque ita, quid vetat illud de Deo prædicari?

7 Contra ea, quæ hæcenus disseruimus obiciet primo: si de Deo, genus, & differentia dici possent species ex iis composita de Deo etiam dici valeret: cuiusmodi partes, huic etiam totum potest, ac solet attribui: sed species composita ex genere, & differentia in Deum non conuenit: eiusmodi ergo partes illius metaphysicæ, seu logicæ non possunt in eam conuenire: minor probatur: quoniam actus, & potentia quales sunt genus, & differentia in ordine ad speciem, quam constituunt cum summa simplicitate, & actualitate Dei non coherent. Obiciet secundò ex Magistro Bañez: omne genus finitum, & limitatum perfectionem importat: siquidem certas, ac determinatas species, non omnes includit: nec mirum id, cum nullum genus species alterius generis cohibeat: at de Deo nihil finitum, aut limitatum dici potest, ut est luce clarius: ergo nec genus.

8 Obiciet tertio: species prædicabilis de Deo dicta, aut est ratio superior Deo, & creatura: & hoc repugnat, quia ea ratio plura solo numero differentia sub se nequit complecti sicut ad speciem oportet, cum Deus, & creatura solo numero non differant. Aut est peculiaris Deo: & ita etiam inferiora solo numero differentia infra se nequit intueri: quemadmodum opus est ad speciem, cum nulla prædicata Dei solo numero differre possint, eo quod omnis conceptus solo numero distinctus ab alio cohareat cum imperfectione, & limitatione, merito cuius totam perfectionem specificam rationis communis claudere, & ambire non potest, ut in indiuiduis hominis v. g. cernere licet. Obiciet demum: ratio personæ diuinæ non respicit plura specie prædicabili differentia, cum nulla persona diuina species sit, aut vniuersalis sed potius quævis sit singularis, sed sine eo respectu non constat genus, ut cum de eo esset superius sermo, visum est: igitur persona diuina non est genus ad hanc, & illam, illamque. Idem de persona ut sic contemplatione creatæ, & increatæ facilius probari potest, cum videlicet ne mediata quidem plures species prædicabiles hinc, atque inde respiciat, eo quod persona diuina, non solum species prædicabilis non sit verumetiam illam sub se non contineat, sicut persona creata eam sub se cohibet.

9 Ad primum respondeo: actus, & potentia virtualiter intrinsecè, aut virtualiter extrinsecè tales cum summa simplicitate, & actualitate Dei non repugnant: siquidem Pater æternus ex natura diuina, & personalitate patris tanquam actu, & potentia virtualiter intrinsecè, vel certè extrinsecè distinctis componitur, secundum quid utique: actus autem, & potentia huiusmodi ad genus, & differentiam, & speciem ex his metaphysicè compositam est sufficiens: proinde genus, & differentia, ac species ex iis coalescens cum simplicitate, & actualitate Dei ritè coherent.

Ad secundum respondeo: Genus omne finitum, & limitatum quoad perfectionem esse minime oportet, quantumvis finitas, & determinatas numero species includat: quia ex iis speciebus, quæ ei subiiciuntur aliqua infinitas, & illimitata perfectionis esse potest: quare quamvis genus aliquod de Deo prædicetur, non ob id prædicatum aliquod finitum, & limitatum quoad perfectionem de eo poterit enunciari. Quod si finitum, & limitatum, non quoad perfectionem, sed quoad numerum accipiat, ita tanè quidpiam sine, ac limite coercitum aliquo poterit in Deum conuenire, cum personæ diuinæ sint numero tres, ac proinde finitæ: quam ob rem, licet genus finitas, ac determinatas numero species sub se claudat, atque adeo in hoc sensu finitum sit, adhuc poterit de Deo dici. Quid: quod omne genus, non finitas numero species, ut argumentum supponit, sed infinitas sub se claudere, in physica ostendendum sit latè, & ex professo.

Ad tertium respondeo. Distinctio merè numerica, si simpliciter talis, siue realis sit imperfectionem Deo repugnantem importat, ut argumentum persuadet: iecus verò distinctio numerica virtualis, & secundum quid: siquidem cuius conceptus partialis includit realiter perfectionem rationis specificæ, quæ ab eis abstrahitur: vnde species prædicabilis in Deo locum habere potest, quantumvis inferiora omnino similia, & solo numero distincta respiciat.

Ad vltimum respondeo: Genus prædicatur de pluribus specie prædicabili; formaliter, aut, certè virtualiter differentibus, sicut etiam species prædicatur de pluribus numero formaliter, aut solum virtualiter intrinsecè, vel etiam sola ratione extrinsecè differentibus, ut vltum est in loco: Tres autem personæ diuinæ specie prædicabili virtualiter, seu æquiuenter differunt, cum non minus differant, ac dissimiles sint, quam si formaliter species prædicabiles essent: quare persona diuina ut sic esse poterit illarum respectu genus. Quatenus autem persona ut sic, & latissimè fusa contemplatione creatæ, & increatæ genus esse possit, facilius est exposita: nam persona diuina, & persona creatæ specie prædicabili non solum virtualiter, siue æquiuenter, verumetiam formaliter differunt, quantumvis altera tantum, videlicet creatæ speciem prædicabilem concernat, & sub se contineat: sicut enim Deus, & creatura infinite distare dicuntur, esto alter tantum infinitam perfectionem includat, ita similiter in præsentia, &c. Doctrina hoc capite tradita colludit cum ea, quam tradunt Okamus in 1. distinct. 8. quæst. 5. & Holchor, & Gregorius in 1. etiam distinct. 8. quæst. 3. Gabriel quoque ibidem quæst. 5. ac Marsilius in 1. quæst. 12. art. 2. conc. 6.

CAPVT II.

*An præter quinque Prædicabilia sint admit-
tenda respectu Dei, ac trium personarum
alia assumptiua dici solita.*

13 Quamquam Dei duntaxat verbum caro factum sit; at supponendum est claritatis gratia ex B. Thoma 3. p. q. 3. art. 5. quam sequuntur Caietanus, Capreolus, Suarez, Vazquez, & reliqui communiter Theologi, potuisse tamen fieri, ut etiam Pater æternus, ac Spiritus Sanctus incarnarentur, ut aiunt: Tum autem, non solum hæc prædicationes Verbum diuinum